

2022

GRØNT REGNSKAB I DANMARKS ØKOLOGISKE JORDBRUGSFOND & DANSK ØKOJORD A/S

med afsæt i FNs
verdensmål

Indhold

- 4 STOP SULT
- 8 RENT VAND OG SANITET
- 12 BÆREDYGTIG ENERGI
- 16 ANSTÆNDIGE JOBS OG ØKONOMISK VÆKST
- 20 ANSVARLIGT FORBRUG OG PRODUKTION
- 24 KLIMAINDSATS
- 28 LIVET I HAVET
- 32 LIVET PÅ LAND
- 36 PARTNERSKAB FOR HANDLING

Forord

Økologi og bæredygtighed er verdensmål i praksis. Alle kan bidrage og ethvert skridt tæller

Af STEEN HILDEBRANDT, PhD
Professor emeritus og medlem af bestyrelsen for
Danmarks Økologiske Jordbrugsfond og Dansk Økojord
A/S

Det er sjette regnskab, Danmarks Økologisk Jordbrugsfond aflægger. Jeg er stolt over de resultater, der er opnået i disse år. Sent vil jeg glemme den første generalforsamling, som fandt sted på godset Lundsgaard ved Kerteminde en lys forårsdag i maj 2019.

Der var en god, engageret og ansvarlig stemning. Mange aktionærer var mødt op, og da vi kom til beretningen, og aktionærerne kunne stille spørgsmål, viste det glædelige sig, at aktionærerne var optaget af fonden, virksomheden, gårdene, forpagterne, grundvand, økologi, bæredygtighed, verdensmål etc., og der udspandt sig gode og inspirerende drøftelser.

Sådan har det været lige siden, og det er i virkeligheden den stemning af ansvar og engagement, der i bestyrelsen medvirkede til den opfattelse af verden og de udfordringer, vi står over for, at hvis et regnskab skal give mening, bør der tænkes i flere bundlinjer end blot den økonomiske. Det har vi i bestyrelsen og efterfølgende generalforsamlinger handlet ud fra.

Danmarks Økologiske Jordbrugsfond er stiftet af Økologisk Landsforening og Danmarks Naturfredningsforening i 2017. Ud fra vedtægterne er det tydeligt, at man ønsker at medvirke til en bæredygtig udvikling på kloden. Derfor kan en økonomisk bundlinje ikke stå alene. Vores vurdering er, at der altid bør tænkes

i mindst fire bundlinjer: Bæredygtig økonomi, Natur, miljø og klima, Sociale bidrag og God ledelse og samarbejde.

Danmarks Økologiske Jordbrugsfond stiftede i 2018 datterselskabet Dansk Økojord A/S. Dette selskab har som opgave at skaffe aktiekapital og købe landbrugsejendomme i Danmark med henblik på at efterleve fondens vedtægter.

Igennem årene har vi udviklet et grønt regnskab med afsæt i FN`s verdensmål. Vi er kommet frem til at arbejde med 9 af de 17 verdensmål, således som det fremgår af dette årsregnskab. Efter min personlige vurdering kan vi godt være stolte af dette regnskab. Vi viser med dette regnskab vej for andre, der deler vores opfattelse af, at verdensmålene er vigtige.

Under hvert mål arbejder vi med en tredeling. Først gengives det overordnede mål, hvorefter der nævnes eksempler fra FN på, hvorledes der kan arbejdes med og etableres forudsætninger for at nå det pågældende mål. Og endelig er der et felt med konkrete resultater, som Danmarks Økologiske Jordbrugsfond og Dansk Økojord A/S i fællesskab har opnået.

Vi i bestyrelsen og den daglige ledelse kender vores aktionærer. Det er engagerede samfundsborgere, det er mennesker, der er optaget af økologi, bæredygtighed, verdensmål, medansvaret for de næste generationer, vores drikkevand etc. Det primære er jorden, drikkevandet, børn og børnebørn og alle de dygtige forpagtere, der hver dag arbejder for økologien og verdensmålene i praksis, og dermed arbejder for visionen om Danmark som et fremtidigt ansvarligt og førende landbrugsland.

Mange mennesker spørger: Hvordan kan jeg medvirke til den grønne omstilling? Ét svar er: Gennem Dansk Økojord A/S kan man købe aktier og derigennem fremme opkøbet af jord til sikring af fremtidig økologisk drift. Og man kan besøge de enkelte landbrugsbedrifter og ved selvsyn og samtale erfare, hvordan der ser ud, og hvad der sker derude på de enkelte bedrifter. Det er de enkelte landbrugsbedrifter, der er det egentlige og vigtige.

God læsning!

Steen Hildebrandt

2 STOP SULT

EKSEMPLER

Støtter mindre landbrug med højværdiafgrødeproduktion

Ny finansieringsform

Klimahandlingsplaner

Natur- og vildtpleje for øget diversitet og bevarelse af økosystemer

Opfordre til nye sorter.
Formidle kontakt til møllerier, som modtager af andre sorter, herunder

gamle danske sorter

I takt med øget aktiekapital, investere i mere jord.

Inspirationskilde til tredjelande på modellen

OPNÅET

50 % af alle forpagtere er i småskala

Klimahandlingsplaner, natur- og vildtplejeplaner hos samtlige forpagtere

Opfordret tre planteavlere til at arbejde med nye sorter, to er konkret i gang

Finansieringsmodellen har vist sin anvendelse

Der investeres løbende

Samarbejde med stor fødevareproducent af grønne produkter

Der arbejdes med forretningsudvikling på plantebaseret kost/råvarer til detail

6

RENT VAND OG
SANITET

**Sikre bæredygtig
adgang og
forvaltning af
vand**

MÅL

- 6 - 1 Give alle adgang til rent drikkevand
- 6 - 3 Styrke vandkvaliteten
- 6 - 4 Sikre forsyningen af ferskvand
- 6 - 6 Beskytte og genoprette økosystemer i og omkring vand

6 RENT VAND OG SANITET

EKSEMPLER

Investere i drikkevandsområder

Økologisk dyrkning i overfladen

Tæt samarbejde med drikkevandsforsyningen

Natur- og vildtplejeplaner på arealerne

Sikre samtlige arealer landbrugsjord beskyttelse mod pesticider

OPNÅET

Mere end 140 hektar jordbesiddelse over drikkevandsområder

Alle 12 forpagtere færdige eller i proces omkring natur-og vildtplejeplan

Intensivt samarbejde med forsyningsvirksomheder: DANVA og Danske Vandværker

Mere end 900 hektar beskyttet mod pesticider og kunstgødning

Samarbejde med kommuner om lokal indsats

Deltagende i Region Sjællands indsats for rent drikkevand

Arbejder på fondsmodel for hele landets beskyttelse af drikkevand med DANVA og Danske Vandværker

Er i proces med etablering af lokalbaseret løsninger med drikkevand som fokus

Politisk lobbyarbejde for drikkevandsbeskyttelse

Artikler om behovet for drikkevandsbeskyttelse

Mødeaktivitet med hele branchen samt relevante politikere

7

BÆREDYGTIG ENERGİ

Sikre at alle har adgang til pålidelig, bæredygtig og moderne energi til overkommelig pris

MÅL

- 7 - 2 Forøge andelen af vedvarende energi
- 7 - 3 Fordoble energieffektiviteten
- 7 A 7-A Styrke adgangen til investering inden for ren energi

7 BÆREDYGTIG ENERGI

EKSEMPLER

Dialog med forpagtere for sikring af forøgelse af vedvarende energi

Energiforsyningen til ejendomme er altid grøn energi

Via klimahandlingsplaner og energioptimering sikre, at forpagter bliver mere energieffektiv på bedriften

Afdække potentialer på ejendommen for investeringer i vindmøller, solceller eller andet

Indgå i partnerskaber med energisektoren

Udfordre Fondens formål til også at investere i vedvarende energi, måske på fondens arealer

OPNÅET

Alle forpagtere arbejder med klimahandlingsplaner, herunder optimeret drift af maskiner

Alle forpagtere opfordret til at købe grøn strøm ved leverandører

Det ene bygningsset, som ejes, drives hovedsagligt med grøn energi

Dialog med energisektoren om løsninger

Arbejder med forpagtere i forhold til biogas

Opfordrer forpagtere til at producere alternativer som bidrag til øget grøn energi

8

ANSTÆNDIGE JOBS
OG ØKONOMISK
VÆKST

Vi skal fremme vedvarende, inklusiv og bæredygtig økonomisk vækst, fuld og produktiv beskæftigelse samt anstændigt arbejde til alle

MÅL

- 8 - 1 Skabe bæredygtig vækst
- 8 - 2 Opnå højere økonomisk produktivitet gennem teknologi og innovation
- 8 - 4 Bruge ressourcerne effektivt i forbrug og produktion
- 8 - 5 Anstændigt arbejde med lige løn
- 8 - 6 Hjælpe unge i arbejde, uddannelse og praktik
- 8 - 8 Beskyt arbejdstagerrettigheder og skab sikre arbejdspladser
- 8 - 9 Støt op om bæredygtig turisme
- 8 - 10 Giv alle adgang til banker, forsikring og finansielle tjenesteydelser

8 ANSTÆNDIGE JOBS OG ØKONOMISK VÆKST

EKSEMPLER

Økologisk produktion med fortsat stigende vækstrater

Animere og opfordre forpagtere til at fokusere på økonomisk produktivitet i samarbejde med sektoren

Konstant fokusering hos forpagter på forbrug og produktion

Ingen ansatte uden overenskomst

Generationsskifte som en del af formålet

Løbende kontakt med uddannelsesmiljøer

Alle forpagtere ved cvr. nr. underlagt bl.a. arbejdsmiljølovgivning

Udnytte potentialer for flere forretningsområder, herunder turisme, social indsats m.m.

Åbne døre til finanssektoren, tæt samarbejde med samme sektor, udfordre systemet med nytænkning

OPNÅET

Fornuftige driftsresultater for 2022 for alle forpagtere, trods store udfordringer i branchen

Der er sket eller iværksat glidende generationsskifte på samtlige ejendomme

Meget frugtbart samarbejde med Andelskassen Merkur (6 ud af 12 forpagtere)

Forretningsudvikling for at sikre højere niveau i værdikæden

Skabt 15-17 jobs siden 2018

12

ANSVARLIGT
FORBRUG OG
PRODUKTION

Vi skal sikre bæredygtigt forbrug og produktionsformer

MÅL

- 12 - 2 Brug og håndter naturressourcer bæredygtigt
- 12 - 3 Halver madspildet både i produktion og hos slutbruger
- 12 - 4 Håndter affald forsvarligt
- 12 - 5 Reducer affaldsmængden betydeligt
- 12 - 6 Motiver virksomheder til at agere bæredygtigt
- 12 - 8 Giv alle mennesker viden og forståelse for at kunne leve bæredygtigt

12 ANSVARLIGT FORBRUG OG PRODUKTION

EKSEMPLER

Udnyt ressourcerne i luft, vand og jord. Skab samspil i natur og dyrkningsflade

Forpagter opmærksomhed på madspild i produktionen. Påvirk aftager af produkter

Håndter affald både privat og i produktion, søg at reducere affaldsmængde

Skab god relation til aftager af produkter og leverandører til bedriften og motiver

Indgå i relevante fora, hvor bæredygtighedsdagsordenen foregår

Deltag så vidt muligt i debatten og inviter til bedriftsbesøg mm. bl.a. skoleklasser

OPNÅET

Forpagter har leveret produkter direkte til bl.a. aktionærer

Fagligt dygtige forpagtere som dagligt arbejder med ressourceforbrug og spild

Alle forpagtere har reduceret kvælstoftilførsel

Forretningsudvikling, der mindsker spild og ressourceanvendelse, herunder arbejder med model for recirkulering

13

KLIMAINDSATS

Vi skal handle hurtigt for at bekæmpe klimaforandringer og deres konsekvenser

MÅL

13 - 1

Styrke modstandskraft og tilpasningsevne til klimarelaterede katastrofer

13 KLIMA- INDSATS

EKSEMPLER

Klimaindsatsplan på samtlige ejendomme

Arbejde med jordens frugtbarhed, herunder humusopbygning

Anvende robuste sorter

Skovrejsning som virkemiddel

Etablere vådområder

OPNÅET

Alle forpagtere er i gang med at udvikle en klimahandlingsplan i samarbejde med Innovationscenter for Økologisk Landbrug.

Etablering af vådområder på relevante ejendomme

Alternative sorter indtænkt i kommende vækstplan

Der er rejst 10 hektar klimaskov

De animalske produktioner arbejder med optimering af foderforbrug og mest mulig egenproduktion af foder

Der arbejdes mere og flere steder med carbon farming, regenerative metoder, herunder pløjefri dyrkning.

Skovlandbrug på et areal er i proces fra 1. januar 2023

Indgået aftaler med andre aktører om yderligere skovrejsning

14

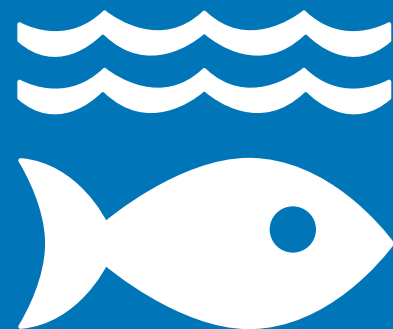
LIVET I HAVET

Vi skal bevare og sikre bæredygtig brug af verdens have og deres ressourcer

MÅL

- 14 - 1 Reducer havforurening
- 14 - 2 Beskyt og genopret havets økosystemer
- 14 - 3 Minimer forsuring af havene
- 14 - 5 Beskyt kyst-og havområder

14 LIVET I HAVET

EKSEMPLER

Stærk styring omkring næringsstoffers vandring

Særlige indsatser omkring kystområder (f.eks. Roskilde Fjord, Nationalparken Vadehavet)

Stor indsats for at sikre at overskydende kvælstof opsamles på bedriftsniveau

OPNÅET

Reduceret kvælstoftilførsel på alle ejendomme

Efterafgrøder på samtlige ejendomme

Særlige indsatser i kystnære områder

Etablerer i 2022/2023 skovlandbrug på Orø og mindsker udslip til Isefjord

15

LIVET PÅ LAND

Vi skal beskytte, genoprette og støtte bæredygtigt brug af økosystemer på land, fremme bæredygtigt skovbrug, bekæmpe ørkendannelse, standse udpining af jorden og tab af biodiversitet

MÅL

- 15 - 1 Bevar og genopret økosystemer på land og i ferskvand
- 15 - 2 Stop skovrydning og genopret ødelagte skove
- 15 - 3 Bekæmp ørkendannelse, og genopret udpint jord
- 15 - 5 Beskyt biodiversitet og naturlige levesteder
- 15 - 6 Giv flere adgang til genetiske ressourcer og deres fordele
- 15 - 8 Begræns invasive arter
- 15 - B Mobiliser finansiering for at beskytte og bruge naturen bæredygtigt
- 15 - A Finansier og skab incitament til bæredygtigt skovbrug

15 LIVET PÅ LAND

EKSEMPLER

Natur- og vildtplejeplaner på samtlige ejendomme

Arbejde aktivt med skovrejsning, bevare bestående skove og genoprette ødelagte skove

Jordens frugtbarhed som element i daglig drift, herunder reduceret jordbearbejdning

Anvende robuste gamle sorter, bruge gamle husdyrracer

Aktivt bekæmpe invasive planter og dyr (bl.a. mårhund, amerikansk flodkrebs m.v.)

Mangfoldiggøre skovprojekter, som er bæredygtige

Animere forpagtere til at integrere skovdrift som en del af den samlede drift

Indgå i samarbejder med relevante aktører for skabelse af finansieringsmuligheder for den enkelte forpagter og / eller andre, som vil formålet (forsyningsvirksomheder)

Bygge bånd mellem by og land, direkte afsætning, aktionærkontakt med forpagtere

OPNÅET

Alle eksempler er i højere eller mindre grad bragt i spil på samtlige ejendomme

Øget fokus på jordens frugtbarhed og regenerative metoder

Understøttet forpagtere på tiltag som kan tiltrække bl.a. turister til lokalområdet

Involveret i flere lokale projekter

17

PARTNERSKAB FOR
HANDLING

**Vi skal revitalisere
det globale
partnerskab
for bæredygtig
udvikling og
styrke midlerne til
at nå målene**

MÅL

17 - 17 Tilskynd til effektive partnerskaber

17 PARTNERSKABER FOR HANDLING

EKSEMPLER

Gårdråd eller bestyrelse på samtlige ejendomme

Samarbejde med relevante foreninger og organisationer

Indgå samarbejder med kommuner, forsyningsvirksomheder m.fl.

Påvirke det politiske niveau

Præsentere vores model for relevante lande, herunder udviklingslande

OPNÅET

Intenst samarbejde med Fondens opdragsgivere

Samarbejde med forsyningsvirksomheder, kommuner og organisationer

Løbende påvirkning af det politiske niveau

Øget interesse fra udenlandske kollegaer

Rådgivet andre aktører

Arbejde med DANVA og Danske Vandværker omkring drikkevandsfond

Inddraget på diverse lokale, regionale og nationale projekter

Samarbejde med landbrugets organisationer

Samarbejde om udvikling af lokalt baserede løsninger

Leveret konsulenttydelser

Leveret foredrag og oplæg

Tæt samarbejde med Andelsgaarde

Danmarks
ØKOLOGISKE
JORDBRUGSFOND

Dansk
ØKOJORD
A/S